

**MUHASHO WA PFUNZO WA GAUTENG
MULINGO WA TSHITIFIKHEITHI TSHA MA?IRIKI**

**TSHIVEN? A LUAMBO LWA ? AMUNI
GIREIDI YA N?HA
(Bambiri ?a Vhuvhili)**

Possible Answers Supp 2007

MBUDZISO 1

1.1	?uvha ?a vhufhelo.	(1)
1.2	Lupfumo / khosi.	(1)
1.3	Mudzimu.
Ngauri ndi ene ane a ?o vha a tshi khou ha?ula nga ?uvha ?a vhufhelo.	(1)
(2)
1.4	Vhatendi vha tshinaho malombo.
Vha khethaho vhafunwa nga lukanda.
Vha rumelaho goswi pfumoni.	(1)
(1)
(1)
1.5	Ngauri i ?o vha i si tshena maan?a.	(1)
1.6	Mudzimu u ?ovha a tshi khou ha?ula vhathu u ya nga mishumo yavho.	(1)

MBUDZISO 2

2.1	2.1.1 Sefo i ne ya ?o sefa vhavhi nga ?uvha ?a vhufhelo.
Muha?uli ane a vha a tshi khou ha?ula ?uvha ?a vhufhelo.	(4)
	2.1.2 Ndi Mudzimu/Yehova muvhumbi wa zwo?he.	(2)
	2.1.3 Zwivhuya.	(2)
	2.1.4 Nga ?uvha ?a vhufhelo.	(1)

- 2.1.5 Murendi u khou tama u ri vhudza nga ha zwine zwa ?ovha zwi tshi khou
bvelela nga ?uvha a kha?hulo. (2)
Mudzimu u ?o vha a tshi khou nanga vho itaho zwivhuya. (1)
Mu?we na mu?we u ?ovha a tshi khou sedzwa kha zwe a vha a tshi khou
ita fhano shangoni. (1)
A hu nga ?o sedzwa vhaambeli ngauri hu ?ovha hu tshi khou sedzwa
mishumo ya muthu. (1)
A hu nga vhi na khethululo. (1)
[15]

2.2

- 2.2.1 Kha dzi khakhathi / dzinndwa. (2)
2.2.2 Vhathu. (1)
2.2.3 Mudzimu. (1)
2.2.4 E ?a?ulu. (1)
2.2.5 U ita mishumo yo lugaho / zwivhuya zwine a zwi funa. (2)
2.2.6 Ngauri dzi dzulela u lwa nga tshadzo dzi tshi huvhadzana. (2)
2.2.7 Milenzhe ya ndau. (2)
2.2.8 Kha dzi?we ngadzo. (2)
2.2.9 U tshilisana zwavhu?i nahone nga mulalo. (2)
[15]

2.3

- 2.3.1 Ma?i a elelaho a tshi bva thavhani/ n?ha. (1)
2.3.2 ?ifanyamuthu/ ?edzamuthu. (1)
2.3.3 Ma?i a bvaho ntha ha thavha a tshi wela fhasi. (2)
Zwipundu zwino bviswa nga phepho. (2)
Pfe?e o no tshimbila i ?othe. (2)
2.3.4 Muthu ane a ?o i sumbedza n?ila. (2)
2.3.5 Murendi uri vhutshilo ho vha vhu si tsha ?o ita zwine ha khou ita
zwone. (2)
2.3.6 Sathaya. (1)
2.3.7 Figara ya muambo yo no fanyisa tshi?we tshithu tshi sa tshili na
tshino tshila. (2)
[15]

2.4

- 2.4.1 Vhathu vha ṱno shango. (1)
- 2.4.2 Ane a ṱivha u londa vhathu vhawe zwavhu?i. (2)
- 2.4.3 Mulisa uyu u fanela u londa vhathu vhawe zwavhu?i. (1)
 U fanela u vha na vhusedzi. (1)
 U fanela u ṱiṱukufhadza kha vhathu. (1)
 U ranga vhathu vhawe phan? a zwavhu?i na u vha isa n?ilani dza vhu?i. (2)
- 2.4.4 Sambu ṱi shaya mulisa. (1)
- 2.4.5 U bula vhua? a ha vha ulisa. (2)
- 2.4.6 Yesu. (1)
 Ngauri ndi ene ane a ṱivha zwiphjri zwo dzumbamaho. (1)
 A hu na ane a nga swika ha Khotsi nga nn? a hawe. (1)
 Ndi ene ane a kona u ranga phan? a vhathu zwavhu?i. (1)
 Ha khethi musi a tshi ranga vhathu phan? a. (1)

[15]

MBUDZISO 3

3.1

- 3.1.1 Ndi ngauri hu pfi u a lowa. (2)
- 3.1.2 A si ngoho ngauri hu pfi u a lowa nga Vho-Gumani ngeno hu tshikwekwe
 tshe vha ita na Vho-Rathiyaya na Vho-Malukuta. (2)
 Mungome u vhudzwa u pfi ṱhangu dzi fare Vho-Matidze. (2)
- 3.1.3 Mba? o. (1)
- 3.1.4 Muzwala. (1)
- 3.1.5 Mahayani / Ven? a ṱa musalauṱa. (4)
 - Hu kha ṱi limiwa. (4)
 - Hu kha ṱi lisiwa. (4)
 - Hu a vha na musanda na khoru. (2)
 - Hu kha ṱi tendwa kha dzi?anga. (2)
 - Hu a tendwa kha zwa vhuloi. (2)
- 3.1.6 ṱikhaulambilu. (1)
 Hu vha na mabulayo. (1)
 Vho-Matidze vha vhulawa vha lovha. (1)
 Vho-Ravhudzulo vha re?wa vha lovha. (1)
 Vho-Rathiyaya vha re?wa sha? a vha shavha. (1)

- 3.1.7 - Vha na lunyadzo (Vha rwa Vho-Matidze nga mpama) (1)
 - Vha tenda kha zwa vhuloi. (Vha ri Vho-Matidze vha khou lowa mu?a warho zwi si zwone) (6)
 - Vha tenda kha zwa dzinanga. (Vha ya u vhonisa kha tshi?we na tshi?we tshino bvelela mu?ani wavho) (2)
- 3.1.8 I sa koni u langa vhalanda vhayo zwavhu?i. (1)
- 3.1.9 U wa kha ?onngi a ri o rwiwa nga Vho-Matidze. (2)
 U ri Vho-Matidze vho mu rwa a e?he zwi si zwone. (1)
[30]

3.2 Nditsheni

U lu?anya Vho-Matidze na vho Gumani ngauri u a zwifha. Uri o vha salesa nga u ?homolelwa ngeno o wa kha mbongola. U ?homolelwa hawe zwi ita uri Vho-Gumani vha dzhie uri Vho-Matidze vho mu lowa.

U lwa na Musiwalwo uri makhulu wawe ndi muloi. Musiwalwo a tshi amba hayani, zwi tou pfala uri Vho-Matidze vha ?o ri Musiwalwo o vhudza nga Vho-Gumani khotsi awe. Ha kona-ha u engedzea khu?ano.

Vho-Malukuta

Vhu?anga ha Vho-Malukuta vhu lu?anya Vho-Gumani na Vho-Matidze zwihulu.

Vho-Malukuta vha vhudza Vho-Gumani uri vha khou lotshelwa ?wana nga Vho-Matidze. Izwi zwi vhanga uri Vho-Gumani vha vhenge Vho-Matidze.

Vho-Malukuta vha ita tshikwekwe na Vho-Rathiyaya uri Vho-Gumani vha ?a?e u vhenge Vho-Matidze, nge vha ri hu fanela u iwa mungomeni.

Vho-Rathiyaya

Nga u langana na Vho-Malukuta uri vha sumbe Vho-Matidze sa muloi wa Vho-Gumani, zwo itisa uri Vho-Gumani vha ?a?e ulwisa Vho-Matidze.

Nga u hwala Vho-Matidze na Vho-Gumani vha vha isa Mungomeni wa u zwifha, zwi tou vha khagala uri Vho-Rathiyaya vho vha vha tshi khou lu?anya avha vhathu vhavhili.

Vho-Muga?a

Vha imelela kha uri Nditsheni o loiwa nga Vho-Matidze.

Vha gungulela Vho-Gumani uri ndi ngani vha tshi tendelela muloi Matidze a tshi lowa ?wana vho sokou sedza hu si na zwine vha ita.

Zwiambo zwa Vho-Mugada zwo ita uri Vho-Gumani nangoho vha fhedze vho huvhadza vhathu na u vhulaha Vho-Matidze.

Timhaka

Timhaka u zwifhela Vho-Matidze a ri ndi vhone vho lowaho Nditsheni. Izwi zwo vhanga uri Vho-Gumani vha rwe na u vhulaha Vho-Matidze.

[30]**MBUDZISO 4**

4.1

- 4.1.1 Nga u tou ?anza malofha nga hone u nwesa thothotho. (2)
- 4.1.2 Vho-Nguluvhe. (1)
- 4.1.3 U ri hu pfi ndi Vho-Matambule vho mu vhulayaho ngauri Vho-Matambule vho fara Ntsundeni o tswa zwiambaro vhengeleni á Vho-Malabi a fhedza a tshi vha na samba á u tswa. (3)
- 4.1.4 Nga u shavha u farwa. (1)
 Vha shavha uri mapholisa vha ?o ?o?isisa tshivhangi tsha lufu. (1)
 Ngauri vhovha vha tshi inga thothotho. (1)
 Ngauri vho lovhela mu?ani wavho. (1)
- 4.1.5 Ri wana musanda. (1)
 Hu kha ?i shulwa mi?a. (1)
 Tsimu na mise. (1)
 U tenda kha zwa vhuloi. (1)
 Milindi ya thagalu. (1)
 U tenda kha zwa u via. (1)
- 4.1.6 Tshiofhisio. (1)
 U lifhedzela mukomana wawe. (2)
- 4.1.7 U tambudzelwa vhana. (1)
 U shavhiwa nga vhathu vha tshi vha vhona. (1)
 Mufumakadzi wavho u shaya ?hama. (1)
 U thathwa mushumoni. (1)
- 4.1.8 A si zwone. (1)
 Vho-Mutshekwa vho vha vho fara malofha a muthu o lovhaho-Vho-Nguluvhe. (2)
- 4.1.9 U ri Vho-Matambule vho mu ambisa a hana. (1)
 U ri vho ri a vho?hiwe na thannga ya ma?i ngeno hu ndaela yo bvaho kha mufumakadzi wa Vho-Malabi. (2)
- 4.1.10 Ndi mme a Vho-Nguluvhe. (1)
- 4.1.11 Vho-Mugwabane. (1)

[30]

4.2 Ntsundeni o zwifhela Vho Matambule uri vho mu farisa nge vha mu ambisa a hana.

Izwi zwo ita uri Ntsundeni mulandu wawe wa u tswa u fhungudzee vhunga vhathu vho vha sanda Vho-Matambule.

Ntsundeni, Vho-Balavhali na Vho-Mutshekwa vho zwifhela Vho-Matambule uri ndi vhone vho vhulayaho Vho-Nguluvhe.

Vhathu avha vho ?itshidza lwa tshifhinganyana vhunga zwi songo ?avhanya zwo wanala zwauri ndi vhone vha no inga thothotho ya u vhulaha.

Vhathu avha vho zwifhela Vho-Matambule uri vha na ma?uxwane, nahone vha a via.

Vhathu avha vho ?itshidza lwa tshifhinganyana vhunga mapholisa vho fara Vho-Matambule.

Zwauri Vho-Matambule vha na ma?uxwane zwo ita uri vhathu vha vhenge Vho-matambule.

Vho-Matambule vho tambula vhe vho?he dzhele ngeno Ntsundeni, Vho-Balavhali na Vho-Mutshekwa vho sala vha tshi ?iphina.

Mazwifhi aya ha ngo ya kule.

?anga Mugwabane o zwi wanulusa uri vha ha Zhendedzi ndi vhone vho vhulaisaho Vho-Nguluvhe.

Vhathu avha vho ?o tambula vhunga vho ?o farwa nga mapholisa.

Vho lifhiswa tshelede nnzhi ye ya ?o fhira ye Vho-Matambule vha i shumisa.

Vho ha?ulelwa u dzula dzhele mi?waha minzhi. Izwi zwi sumbedza hu na u timatima uri mazwifhi avho ho ngo vha tshidza u yafhi.

[30]

MARAGA: 100